

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра теоретичної і прикладної фонетики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

МАЙЯ НІКОЛАЄВА

08. 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Methods and principles of experimental investigation of oral speech»
(Методи та принципи експериментального дослідження звукового мовлення)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «Methods and principles of experimental investigation of oral speech» (Методи та принципи експериментального дослідження звукового мовлення). Одеса: ОНУ, 2022. 10 с.

Розробник: Григорян Н. Р. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної і прикладної фонетики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № 1 від. "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Наталя БІГУНОВА

Погоджено з гарантом ОПП
«Германські мови та літератури
(переклад включно) , перша – англійська

_____ (підпис)

Олена КАРПЕНКО

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РІФ

Протокол № 1 від. "19" серпня 20__ р.

Голова НМК

_____ (підпис)

Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № __ від. " __ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Протокол № __ від. " __ " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3/2 годин – 90/90 змістових модулів – 1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 філологія Спеціалізації: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	10 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Methods and principles of experimental investigation of oral speech (Методи та принципи експериментального дослідження звукового мовлення)» є вибірковою дисципліною і викладається англійською мовою.

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з варіативним характером англійського мовлення, з актуальними проблемами соціального варіювання мовлення.

Основна мета обумовлює вирішення таких **завдань**: поглибити, узагальнити та систематизувати теоретичні та практичні знання здобувачів з методики експериментального дослідження англійського мовлення; засвоїти складові циклу експериментального навчання англійської мови; зрозуміти шляхи створення моделей мовленнєвої поведінки мовців; ознайомити з сучасними методиками соціофонетичного дослідження просодії англійського мовлення; ознайомити здобувачів із соціальними аспектами стилю, мовленнєвої ситуації та норми; засвоїти основні фактори й моделі процесів соціалізації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

б) загальних (ЗК):

ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК06. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

в) спеціальних (СК):

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання:

ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: основи експериментального дослідження з фонетики англійської мови; вимоги до наукового аналізу фонетичного матеріалу, його інтерпретації та структурування з урахуванням доцільних методологічних принципів; ситуативну та соціальну варіативність англійської мови; проблеми варіювання вимови; соціальні значення контрастних стилів мовлення;

соціолект, груповий ідіолект, класовий діалект; особливості мовленнєвого спілкування та соціальні ролі мовців;

вміти: виявляти, ставити та вирішувати проблеми в галузі експериментального дослідження звукового мовлення, генерувати цікаві ідеї їх вирішення; користуватися спеціальною термінологією в цій галузі філологічних досліджень; аналізувати методи та методики самостійного фонетичного дослідження із застосуванням сучасних підходів до соціофонетичного аналізу; підбирати методи дослідження соціолінгвістичного варіювання звукового мовлення; аналізувати особливості експресивних, емоційних фонетичних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату; характеризувати зміни у вимові фонем; аналізувати соціальні значення контрастних стилів мовлення; оцінювати зміни, що відбуваються в контексті мовної неоднорідності, доступно й аргументовано пояснювати їх як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються; формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Methods of experimental investigation of oral speech

Topic 1. Problems of language changes. Systematic change in the pronunciation of phonemes, or sound change.

Topic 2. Situational and social variation of English. Linguistic change as occurring in the context of linguistic heterogeneity.

Topic 3. Oral speech and problems of pronunciation variation. Change in the pronunciation of phonemes leading to phonological change.

Topic 4. Social aspects of style, speech situation and norm. Social meanings of contrasting speech styles.

Topic 5. Notion «social dialect» as a variety of speech associated with a particular social class or occupational group within a society, its peculiarities and differentiating features. Sociolect, group idiolect, class dialect.

Topic 6. Speech communication and speakers' social roles. Language variation in sociophonetics.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п/с	ср		л	п/с	ср
Змістовий модуль 1. Methods of experimental investigation of oral speech								
Topic 1. Problems of language changes. Systematic change in the pronunciation of phonemes, or sound change.	14	2	2	10	14	2		12
Topic 2. Situational and social variation of English. Linguistic change as occurring in the context of linguistic heterogeneity .	14	2	2	10	14	-	2	12
Topic 3. Oral speech and problems of pronunciation variation. Change in the pronunciation of phonemes leading to phonological change.	14	2	2	10	12	2	-	12
Topic 4. Social aspects of style, speech situation and norm. Social meanings of contrasting speech styles.	14	2	2	10	16	2	-	14
Topic 5. Notion «social dialect» as a variety of speech associated with a particular social class or occupational group within a society, its peculiarities and differentiating features. Sociolect, group idiolect, class dialect.	16	4	2	10	16	2	-	14
Topic 6. Speech communication and speakers' social roles. Language variation in sociophonetics.	16	4	2	10	16	2	-	12
Підсумкове заняття	2		2	-	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	60	90	10	4	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин денна / заочна
1	Problems of language changes. Systematic change in the pronunciation of phonemes, or sound change.	2 / -
2	Situational and social variation of English. Linguistic change as occurring in the context of linguistic heterogeneity	2 / 2
3	Oral speech and problems of pronunciation variation. Change in the pronunciation of phonemes leading to phonological change.	2 / -
4	Social aspects of style, speech situation and norm. Social meanings of contrasting speech styles.	2 / -
5	Notion «social dialect» as a variety of speech associated with a particular social class or occupational group within a society, its peculiarities and differentiating features. Sociolect, group idiolect, class dialect.	2 / -
6	Speech communication and speakers' social roles. Language variation in sociophonetics.	4 / -
7.	Підсумкове заняття	2/2
Усього		14 / 4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин денна / заочна
1	Pronunciation types of English (реферат) (Тема 1).	10 / 12
2	Accent, dialect, common and differentiating features (доповідь) (Тема 2).	10 / 12
3	Sociophonetic peculiarities of female politicians' speech (конспект) (Тема 3).	10 / 12
4	Variations of Scottish English (реферат) (Тема 4).	10 / 14
5	Models of speech behavior (конспект) (Тема 5).	10 / 14
6	Differentiating spontaneous and prepared speech (конспект). Level of education and its influence on speech behavior (реферат) (Тема 6).	10 / 12
Усього		60 / 76

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни застосовуються такі методи:

- словесні: лекція, дискусія, доповідь, обговорення доповідей;
- наочні: демонстрація, мультимедійні презентації;
- практичні: підготовка доповідей та презентацій, реферат, дискусія, виконання самостійних завдань.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання рефератів, конспектів, доповідей, участі в дискусії.

Підсумковий контроль: усний залік.

Критерії оцінювання письмових самостійних завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання без допомоги викладача, знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді.
85–89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
75–84	C	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
70–74	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень за допомогою викладача, може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
60–69	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
35–59	FX	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
0–34	F	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань

			програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. What are the main dialect areas in Great Britain?
2. What is a social dialect?
3. What does social dialect reflect?
4. What is the difference between dialect and accent?
5. What changes have happened to Received Pronunciation over the last decades?
6. What are the reasons for regional variation?
7. What are the main methods of sociolinguistic analysis?
8. Which aspect of social structure is of importance?
9. Does speech situation influence the choice of prosodic means?
10. What prosodic means do you know?
11. In what way are styles adapted to changing contexts?
12. What is social positioning and how does it determine speech variation?
13. What feature is the most important in sociolect?
14. What are the common and specific features of dialects on the British Isles?
15. How does native speech influence speech behavior of foreigners?
16. Social role and speech of an individual – how do they interact?
17. What does sociolinguistic study?
18. What does forensics study?
19. Why and how do speakers produce phonetic variability and how does it impact listeners?
20. Key question in sociolinguistics.
21. Casual speech and spontaneous speech.
22. What are the acoustic features of spontaneous speech?
23. What happens to words when they are subjected to the speeds, rhythms and stresses of spontaneous speech?
24. Difference in speech behavior of male and female speakers.

25. Age differentiation of speech behavior.
26. What is the link between the speech situation and the sociolinguistic markers?
27. Language role in the process of socialization.
28. What social features are the most relevant in relation to pronouncing factors?
29. What problems does sociolinguistics study?
30. What are the main goals of sociolinguistics?

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

За кожен модуль змістового модулю здобувач може отримати максимальну оцінку 100 балів. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку за залікову навчальну дисципліну, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання (див. Розділ 11. Питання для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Поточний контроль						Загальна оцінка
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
100	100	100	100	100	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційного заліку	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Інтра- та екстралінгвальні детермінанти загальної привабливості». Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2023. 11 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Інтра- та екстралінгвальні детермінанти загальної привабливості».

14. Рекомендована література

Основна

1. Bohmann A. Variation in English Worldwide: Registers and Global Varieties (Studies in English Language). Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 263 p.

2. Holmes J., Wilson N. An Introduction to Sociolinguistics. 5th edition. London: Routledge, 2020. 710 p.
3. Language Change: The Impact of English as a Lingua Franca. Ed. By Mauranen M., Vetchinnikova S. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 384 p.
4. Small L. Fundamentals of Phonetics: A Practical Guide for Students. 5th edition. Pearson, 2019. 416 p.
5. Social and Regional Variation in World Englishes: Local and Global Perspectives (Routledge Studies in Sociolinguistics). Ed. By Rautioaho P., Parviainen H., Kaunisto M., Nurmi A. Routledge, 2020. 220 p.
6. Trudgill P. Millennia of Language Change: Sociolinguistic Studies in Deep Historical Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 176 p.
7. Tucker B., Mukai Y. Spontaneous Speech (Elements in Phonetics). Cambridge: Cambridge University Press, 2020. 88 p.
8. Van Herk G. What Is Sociolinguistics? 2nd edition. London: Wiley-Blackwell; 2017. 288 p.

Додаткова

1. Григораш В. С. Соціолінгвістична оцінка йоркширського діалекту. Сучасні напрямки лінгвістичних досліджень міжкультурної комунікації та методики викладання іноземних мов. Житомир: Видавництво ЖДУ імені І. Франка, 2013. С. 135-137.
2. Девіцька А. Просодичні ознаки англійського мовлення словаків-білінгвів: аудитивний аналіз. *Україна і світ: діалог культур*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 29-31 березня 2017 р. С. 133-135.
3. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
4. Auer P. Style and Social Identities: Alternative Approaches to Linguistic Heterogeneity (Language, Power and Social Process). Berlin: Walter de Gruyter, 2008. 513 p.
5. Computing PROSODY: Computational Models for Processing Spontaneous Speech. Ed. by Sagisaka Y., Campbell N., Higuchi N. Springer, 1996. 401 p.
6. English Pronunciation Models: A Changing Scene. Ed. by K. Dziubalska-Kolaczyk, Przedlacka J. London: Peter Lang AG, 2008. 476 p.
7. Fiske S.T., Taylor S.E. Social Cognition: From brains to culture. Boston: SAGE Publications Ltd, 2021. 672 p.
8. Müller A. Features, Function and Importance of Received Pronunciation. London: GRIN Verlag, 2016. 16 p.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Мова. Науково-теоретичний часопис. URL <http://mova.onu.edu.ua/>
2. Encyclopedia Britannica. URL <https://www.britannica.com/>